

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2021-764606938
DOS-2013-0010135

Bijlagen
7

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
POP-3 openstellingsbesluiten 2021

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren wij u over de besluiten met betrekking tot POP-3 die wij in onze vergadering van 20 april 2021 hebben genomen.

Het betreft de volgende besluiten:

- het besluit tot wijziging van de Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland betreffende standaard kosten opties;
- het Openstellingsbesluit POP-3 fysieke investeringen landbouw Zuid-Holland 2021;
- het Openstellingsbesluit POP-3 watersystemen Zuid-Holland 2021;
- het Openstellingsbesluit POP-3 natuur, biodiversiteit en landschap Zuid-Holland 2021;
- het besluit tot wijziging van het Openstellingsbesluit POP-3 samenwerking duurzame innovaties landbouw Zuid-Holland 2018 ten aanzien van artikel 2a;
- het besluit tot wijziging van het Openstellingsbesluit POP-3 jonge landbouwers Zuid-Holland 2020 ten aanzien van het deelplafond;
- het besluit tot wijziging van het instellingsbesluit van de Lokale Actiegroep LEADER Polders met Waarden november 2015.

Alvorens de genomen besluiten toe te lichten, gaan we eerst in op de Europese context en de gevolgen voor Zuid-Holland.

Europese context

Het POP-3 is onderdeel van het Europese Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB). Het GLB wordt uitgevoerd in periodes van 7 jaar. De huidige GLB- en dus POP-3 periode liep oorspronkelijk van 2014 tot en met 2020. Op 1 januari 2021 zou een nieuwe GLB periode ingaan. De Europese besluitvorming is echter vanwege onder andere de Brexit en Covid-19 vertraagd. In december 2020 is door het Europees Parlement, de Europese Raad en de Europese Commissie besloten om de huidige periode te verlengen met twee jaar. De nieuwe GLB periode treedt (naar verwachting) op 1 januari 2023 inwerking.

Gevolgen voor Zuid-Holland

De Europese middelen die via het POP-3 beschikbaar komen, worden beschikbaar gesteld in jaarschijven. Gevolg van de verlenging is dus dat er twee 'extra' jaarschijven aan Europese middelen beschikbaar komen. Voor Zuid-Holland is een bedrag van totaal 8,1 miljoen euro aan Europese middelen beschikbaar voor de jaren 2021 en 2022. Om deze 8,1 miljoen euro te kunnen benutten, is er 5,1 miljoen euro aan cofinanciering benodigd. De cofinanciering moet bestaan uit provinciale middelen en uit middelen van de in Zuid-Holland gelegen waterschappen. De waterschappen stellen de cofinanciering beschikbaar voor de POP-3 maatregel gericht op watersystemen. De cofinanciering van de overige POP-3 maatregelen bestaat uit provinciale middelen.

Hoofdpijnennotitie Vitale landbouw

Het POP-3 wordt ingezet binnen de door uw Staten vastgestelde begroting en binnen het door uw Staten vastgestelde provinciale beleid. POP-3 draagt bij aan de door ons vastgestelde Hoofdpijnennotitie Vitale landbouw.

De Hoofdpijnennotitie geeft aan dat het agrarisch bedrijf leeft en werkt met de natuur. Het vormt een leefgebied voor een diversiteit aan planten en dieren, in de lucht, op het land, in de bodem en in het water. Natuur en landbouw vormen een aanvulling op elkaar.

Met de openstellingen voor 'watersystemen' en 'natuur' wordt een impuls gegeven aan de groenblauwe infrastructuur. Met bijvoorbeeld de aanleg van een natuurvriendelijke oever wordt niet alleen de waterkwaliteit verbeterd, maar ook het waterbergend vermogen van waterlichamen. Ook dragen natuurvriendelijke oevers bij aan de biodiversiteit en vormen ze een buffer voor nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen.

Met het openstellingsbesluit voor fysieke investeringen worden agrarische bedrijven gestimuleerd en gefaciliteerd om de bedrijfsvoering aan passen, zodat het bedrijf kan leven en werken met de natuur. Om bodemdaling te remmen en om emissies tegen te gaan is een hoger peil nodig. Het land wordt daardoor natter, waardoor de agrariër lichtere machines of machines met verlaagde asdruk nodig heeft.

Een vitale landbouwsector is ook een sector met een toekomst. Bedrijfsopvolging door jonge landbouwers is daarvoor een voorwaarde. Bedrijfsopvolging en bedrijfsovername gaan gepaard met een hoge investeringslast. Na bedrijfsovername worden jonge landbouwers vaak geconfronteerd met een investeringsdip. Met de openstelling voor jonge landbouwers worden jonge landbouwers na bedrijfsovername gestimuleerd en gefaciliteerd om, ondanks de investeringsdip, te investeren in de verduurzaming van het bedrijf.

Besluiten 20 april 2021

Met de besluiten van 20 april 2021 worden de Europese middelen op een efficiënte en effectieve wijze ingezet. De Europese middelen zijn niet toereikend om in alle gebieden of sectoren in Zuid-Holland effectief in te zetten. Daarom is het van belang de middelen gericht in te zetten.

De keuze is op de Krimpenerwaard gevallen omdat daar op dit moment al concrete en ook robuuste initiatieven die binnen de POP-3 periode tot eind 2024 uitgevoerd kunnen worden.

Aansluiting bij andere gebiedsprocessen of sectoren als de (glas)tuinbouw is op dit moment minder kansrijk. De Europese middelen die beschikbaar komen in de komende GLB-periode kunnen vanzelfsprekend wel worden ingezet voor andere gebiedsprocessen of sectoren.

Hieronder worden de afzonderlijke besluiten toegelicht.

Besluit tot wijziging van de Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland

In 2020 is naast het besluit om de POP-3 periode met 2 jaar te verlengen, ook door de Europese Commissie besloten om de administratieve lasten voor aanvragers (op enkele punten) te verminderen. De door Europa geboden mogelijkheden zijn opgenomen in de landelijke modelsubsidieregeling voor het POP. Met het wijzigingsbesluit wordt de Uitvoeringsregeling aangepast overeenkomstig de landelijke modelregeling.

De voor Zuid-Holland belangrijkste wijziging is dat de subsidiabele personeelskosten berekend kunnen worden op basis van een vast percentage (20%) van de directe kosten. Voor subsidieontvangers is dit aantrekkelijk, omdat zij geen urenverantwoording per medewerker hoeven aan te leveren. Ook hoeft niet per werknemer het subsidiabele uurtarief te worden berekend. Deze optie is met name interessant en voordelig bij grote investeringsprojecten, bijvoorbeeld van de provincie of waterschappen.

Naast bovengenoemde mogelijkheden, wordt ook voorgesteld om de mogelijkheid van provinciale voorschotten uit te breiden zodat het (ook) bij de maatregel fysieke investeringen mogelijk wordt om een voorschot te verlenen.

Openstellingsbesluit POP-3 fysieke investeringen landbouw Zuid-Holland 2021

Deze openstelling is gericht op de grondgebonden landbouw in de Krimpenerwaard.

Beoogd wordt dat agrariërs ten behoeve van de zelfrealisatie van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) gezamenlijk één aanvraag om subsidie indienen, bijvoorbeeld via het Natuur Beheer Collectief als penvoerder.

Door te werken met een collectieve aanvraag wordt gestreefd de administratieve last voor individuele agrariërs zo beperkt mogelijk te houden. Ook biedt een collectieve aanvraag meer flexibiliteit dan individuele aanvragen. Zo kunnen deelnemende agrariërs wisselen, zonder dat de wissel gevolgen heeft voor de subsidie. Ook kan eenvoudiger gewisseld worden tussen de investeringen waarvoor subsidie is verleend.

Personeelskosten van de penvoerder zijn subsidiabel op basis van de nieuwe berekeningswijze (20% van de directe kosten).

Het deelplafond voor dit onderdeel bedraagt € 800.000,- waarvan € 400.000,- aan Europese middelen en € 400.000,- aan provinciale middelen.

Openstellingsbesluit POP-3 natuur, biodiversiteit en landschap Zuid-Holland 2021

Deze openstelling is gericht op inrichtingsmaatregelen in de Krimpenerwaard die nodig zijn om de agrarische functie en het NNN 'naast elkaar' te realiseren. Voorbeelden van inrichtingsmaatregelen die voor subsidie in aanmerking komen zijn natuurvriendelijke oevers, stuwen en dammen.

De inzet van de Europese POP-3 middelen maken het mogelijk een deel van het NNN versneld te realiseren.

Het deelplafond voor de inrichtingsmaatregelen bedraagt € 1.200.000,-.

Openstellingsbesluit POP-3 watersystemen Zuid-Holland 2021

Sinds de start van POP-3 in 2015 is dit de 6e keer dat de subsidie voor investeringen in watersystemen wordt opengesteld. Deze openstelling is gericht op de verbetering van de waterkwaliteit en de vergroting van het waterbergend vermogen van waterlichamen die gelegen zijn in de beheergebieden van Rijnland, Delfland, De Stichtse Rijnlanden en Schieland en de Krimpenerwaard.

In totaal wordt er voor € 7.460.000,- opengesteld, verdeeld over de volgende de deelplafonds:

- a. voor het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland € 2.300.000,-, waarvan € 1.150.000,- aan Europese middelen en € 1.150.000,- aan middelen van het Hoogheemraadschap;
- b. voor het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard € 1.000.000, waarvan € 500.000,- aan Europese middelen en € 500.000,- middelen van het Hoogheemraadschap;
- c. voor het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland € 2.160.000,-, bestaande uit 100% Europese middelen.
- d. voor het in Zuid-Holland gelegen deel van het beheergebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden € 2.000.000,- bestaande uit € 1.500.000,- aan Europese middelen en € 500.000,- aan middelen van het Hoogheemraadschap.

Besluit tot wijziging van het Openstellingsbesluit POP-3 samenwerking duurzame innovaties landbouw Zuid-Holland 2018 ten aanzien van artikel 2a

POP-3 subsidies bestaan voor 50% uit Europese middelen en voor 50% uit provinciale middelen. Vanwege de Europese component van de subsidie, moet voldaan worden aan (strengere) Europese regelgeving. Projecten waarin een innovatie ontwikkeld of beproefd wordt, kunnen te maken krijgen met inhoudelijke wijzigingen. Het project loopt dan anders dan vooraf bedacht. Gevolg van dergelijke wijzigingen kan zijn dat (een deel van) de projectkosten niet meer voldoet aan de Europese regels en dat er geen aanspraak meer gemaakt kan worden op de Europese middelen. De verleende subsidie moet dan lager of zelfs op nihil worden vastgesteld. Subsidieontvangers moeten dan de kosten die ze ten behoeve van het project gemaakt en betaald hebben zelf financieren. Niet alle subsidieontvangers hebben daar voldoende liquide middelen voor.

Met dit besluit wordt het mogelijk dat in dergelijke situaties de POP-3 subsidie volledig bestaat uit provinciale middelen. De subsidieontvanger kan dan wel het subsidiebedrag waar hij recht op heeft ontvangen.

Besluit tot wijziging van het Openstellingsbesluit POP-3 jonge landbouwers Zuid-Holland 2020 ten aanzien van het deelplafond

Met het Openstellingsbesluit voor jonge landbouwers wordt uitvoering gegeven aan de Hoofdlijnennotitie Vitale landbouw. Jonge landbouwers worden met de POP-3 subsidie gestimuleerd en in staat gesteld om te investeren in de verduurzaming van het landbouwbedrijf.

De subsidie is bedoeld voor landbouwers tot 40 jaar die bedrijfshoofd zijn geworden van het landbouwbedrijf of een landbouwbedrijf hebben overgenomen. Na overname van het landbouwbedrijf hebben jonge landbouwers vanwege de hoge investeringslasten voor de

overname, te kampen met een investeringsdip. Daardoor blijven zij achter met verduurzaming van hun bedrijven.

De openstelling voor jonge landbouwers van 2020 heeft meer subsidieaanvragen opgeleverd dan verwacht. Er hebben 50 jonge landbouwers subsidie aangevraagd voor een bedrag van € 823.000,-. Dat is € 523.000,- meer dan het opengestelde bedrag van € 300.000,-.

De investeringen waarvoor subsidie is aangevraagd betreffen systemen voor precisielandbouw, duurzame opslagtechnieken, mestscheidingsinstallaties, zonnepanelen, warmte wisselaars, systemen voor niet kerende grondbewerking, koe matrassen, GPS systeem weidegang, windmolens, machines voor zaaien/poten/planten tegelijk, emissie arme vloeren, verkleinen productie risico's o.a. regenkappen, windturbines, elektrische voertuigen en technieken tegen bodemverdichting.

Om alle 50 jonge landbouwers die subsidie hebben aangevraagd in staat te stellen om duurzame investeringen te doen in hun landbouwbedrijven, hebben wij besloten om het subsidieplafond te verhogen met € 523.000,-.

Besluit tot wijziging van het instellingsbesluit van de Lokale Actiegroep LEADER Polders met Waarden november 2015

De Lokale Actiegroep LEADER Polders met Waarden is een commissie als bedoeld in artikel 82 van de Provinciewet. De samenstelling van de Lokale Actiegroep moet op basis van de Provinciewet bekend worden gemaakt door middel van plaatsing in het Provinciaal Blad.

In de LEADER-groep Polders met Waarden was een vacature ontstaan nadat de vertegenwoordiger uit de Vijfheerenlanden het lidmaatschap had opgezegd. Voorgesteld wordt de vacature op te vullen door wethouder Maks van Middelkoop van de gemeente Vijfheerenlanden als lid van de LEADER-groep te benoemen.

De heer van Middelkoop heeft een uitgebreid netwerk in het gebied, is bestuurlijk verantwoordelijk voor een aantal thema's die ook in de Lokale Ontwikkeling Strategie terugkomen.

De LEADER-groep Polders met Waarden is na de herindeling zowel in Utrecht als in Zuid-Holland actief. De leden worden zowel door Zuid-Holland als door Utrecht benoemd.

Subsidieplafond 2021

Het subsidie(hoofd)plafond voor de Uitvoeringsregeling POP-3 is voor 2021 door uw Staten vastgesteld op € 12.000.000,-.

Het subsidie(hoofd)plafond is als volgt onder verdeeld in de volgende deelplafonds:

- € 2.015.000,- voor de uitvoering van LEADER projecten (GS besluit van 16 februari 2021)
- € 800.000,- voor fysieke investeringen in de Krimpenerwaard
- € 7.460.000,- voor investeringen in watersystemen
- € 1.200.000,- voor investeringen in natuur biodiversiteit en landschap in de Krimpenerwaard
- € 523.000,- voor fysieke investeringen door jonge landbouwers.

Toekomstige Europese ontwikkelingen

Op 1 januari 2023 start de nieuwe periode van het Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB). Het POP-3 wordt dan 'opgevolgd' door het Nationaal Strategisch Plan (NSP). Van echte opvolging is geen sprake omdat het NSP, anders dan het POP, betrekking heeft op beide pijlers van het GLB.

Het POP-3 had enkel betrekking op de tweede pijler, het Europees Landbouw Fonds voor Plattelands Ontwikkeling (ELFPO). Het NSP gaat zowel betrekking hebben op het ELFPO als het Europees Landbouw Garantie Fonds (ELGF), ook wel de eerste pijler genoemd.

Op dit moment vinden de onderhandelingen over het GLB plaats tussen het Europees Parlement, de Europese Raad en de Europese Commissie (in EU jargon: de triloog). Het grootste discussiepunt in de triloog gaat over het percentage (40% of 60%) van het ELGF dat lidstaten verplicht aan inkomenssteun moeten besteden.

In afwachting van de uitkomst van de triloog werken provincies, waterschappen en het Rijk samen aan het NSP voor Nederland. Het NSP bevat vier onderdelen:

1. de basisinkomenssteun;
2. de ecoregelingen;
3. het agrarisch natuur- en landschapsbeheer;
4. de kennis-, investerings- en innovatieprojecten.

Onze inzet is dat het NSP optimaal bijdraagt aan een vitale en volhoudbare landbouw in Zuid-Holland. Wij pleiten er voor om agrariërs te stimuleren en te faciliteren bij te dragen aan de transitie naar een vitale en volhoudbare landbouw. Stimuleren willen wij doen door een grotere bijdrage aan de transitie te belonen met een hogere vergoeding uit de basisinkomenssteun en ecoregelingen. Faciliteren willen wij doen met kennis-, investerings- en innovatieprojecten waarmee stappen gezet kunnen worden richting een vitale volhoudbare landbouw.

Tevens pleiten wij voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij gebiedscoalities uitgedaagd worden en ook de ruimte krijgen om bij te dragen aan een volhoudbare vitale landbouw.

Met de POP-3 openstellingen gericht op de Krimpenerwaard brengen we de gebiedsgerichte aanpak al in praktijk.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlagen

- het besluit tot wijziging van de Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland betreffende standaard kosten opties;
- het Openstellingsbesluit POP-3 fysieke investeringen landbouw Zuid-Holland 2021;
- het Openstellingsbesluit POP-3 watersystemen Zuid-Holland 2021;
- het Openstellingsbesluit POP-3 natuur, biodiversiteit en landschap Zuid-Holland 2021;
- het besluit tot wijziging van het Openstellingsbesluit POP-3 samenwerking duurzame innovaties landbouw Zuid-Holland 2018 ten aanzien van artikel 2a;
- het besluit tot wijziging van het Openstellingsbesluit POP-3 jonge landbouwers Zuid-Holland 2020 ten aanzien van het deelplafond;
- besluit tot wijziging van het instellingsbesluit van de Lokale Actiegroep LEADER Polders met Waarden november 2015.